

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 8C/357/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213207141
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Jaďuďová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2018:4213207141.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Ivanou Jaďuďovou v právnej veci žalobcu: CASH COLLECTORS SK s.r.o., Bratislava, so sídlom Mlynské Nivy č. 48, IČO: 44 703 015, zastúpený: AK Herceg, s.r.o., IČO: 35 890 240, so sídlom Košická 56, Bratislava, proti žalovaným: 1/ W. L. a 2/ V. L., obaja bytom M. č. d. XXX, o zaplatenie 5.000 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi titulom riadneho úroku sumu 147,99 Eur, úrok z omeškania vo výške 1 192,43 Eur všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku v časti o zaplatenie riadneho úroku vo výške 743,26 Eur a riadneho úroku vo výške 6,35% ročne zo sumy 5 000 Eur od 15.2.2012 do zaplatenia súd žalobu zamietá.

Žalobca má nárok voči žalovaným na náhradu trov konania vo výške 79,06%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 3.4.2013 domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu sumu 5000 Eur, vyúčtované riadne úroky vo výške 891,25 Eur, vyúčtované úroky z omeškania vo výške 1192,43 Eur, vyúčtované bankové poplatky vo výške 11,96, riadny úrok vo výške 6,35% ročne zo sumy 5331,71 Eur od 15.6.2012 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 6234,92 Eur od 15.6.2012 do zaplatenia a náhradu trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, že žalovaní s jeho právnym predchodcom (Istrobanka a.s.) uzavreli dňa 25.5.2005 zmluvu o úvere č. 88380-1632130/4900, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 250000,-Sk (8298,48 Eur). Žalovaní sa poskytnutý úver zaviazali splácať maximálnymi mesačnými splátkami vo výške 2847,-Sk do 15.5.2015 - konečná splatnosť úveru uvedená v zmluve. Dňa 15.6.2012 bola pohľadávka postúpená na žalobcu.

2. Žalovaní sa na pojednávanie nedostavili, svoju neúčasť neospravedlnili, súd rozhodol v ich neprítomnosti podľa § 180 CSP.

3. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 8C/357/2014-116 zo dňa 16.11.2015 tak, že uložil povinnosť žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 5.000 eur, bankové poplatky vo výške 11,96 eur, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 5011,96 eura od 15.6.2012 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol. Proti zamietajúcej časti podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Nitre uznesením č. 6Co/386/2016-142 zo dňa 13.12.2017 v napadnutej zamietajúcej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 2083,68 eura s 6,35% ročným úrokom zo sumy 5000 eur od 15.6.2012 do zaplatenia zrušil a vrátil na ďalšie konanie, z dôvodu absencie riadneho zdôvodnenia rozhodnutia.

4. Teda predmetom konania zostalo zaplatenie sumy 2083,68 eura s 6,35% ročným úrokom zo sumy 5000 eur od 15.6.2012 do zaplatenia. Suma 2083,68 eur pozostáva zo sumy riadnych úrokov 891,25

Eur (vypočítaná odo dňa konečnej splatnosti úveru po pripísanie výťažku z dražby a následne poníženej istiny odo dňa pripísania výťažku dražby do postúpenia pohľadávky žalobcovi) a sumy 1192,43 Eur (úroky z omeškania, ktoré sa narátavajú denne, a ktoré predstavujú do dňa postúpenia pohľadávky.

5. Súd ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Zo zmluvy o úvere zo dňa 25.5.2005 č. 88380-1632130/4900 vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 250000,-Sk (8298,48 Eur). Žalovaní sa poskytnutý úver zaviazali splácať maximálnymi mesačnými splátkami vo výške 2847,-Sk do 15.5.2015 - konečná splatnosť úveru uvedená v zmluve. V zmluve bola medzi účastníkmi zmluvného vzťahu dohodnutá pohyblivá úroková sadzba vo výške 6,35 % ročne. Súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky. Listom zo dňa 30.7.2010 bolo žalovaným oznámené, že úver bol zosplatený k 10.5.2010 a zároveň bolo oznámené začatie výkonu záložného práva.

6. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 258/2001 Z.z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka, s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv od 1.4.2004, predpisom lex specialis, s poukazom na 879f ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Súd teda vzťah účastníkov konania posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvného vzťahu a podľa zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvného vzťahu.

Podľa čl. 3 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34 - ďalej len "smernica") zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

7. Súd na právny vzťah založený vyššie uvedenou zmluvou o úvere aplikoval Občiansky zákonník, nakoľko predmetnú zmluvu považuje za spotrebiteľskú zmluvu v spojení s ustanovením § 52 Občianskeho zákonníka. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou vznikol záväzkovoprávny vzťah titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá zmluva podlieha režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože bola uzavretá medzi veriteľom ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti poskytovanie pôžičiek a na druhej strane spotrebiteľom ako fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv. Súčasťou zmluvy sú tiež obchodné podmienky, ktoré žalovaná ako dlžník ovplyvniť nemôže, sú pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov.

8. Obchodný zákonník ako aj Občiansky zákonník rešpektujú autonómiu vôle strán pri úprave následkov i v prípade odstúpenia od zmluvy. Požiadavka vrátiť poskytnuté prostriedky (dlžnú sumu) aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej čiastky úveru aj po odstúpení od zmluvy je preto opodstatnená, v opačnom prípade by sa veriteľ využíjúc oprávnenie dané mu zákonom, ktoré je dôsledkom porušenia povinností dlžníka dostal do horšieho postavenia ako mal pred porušením povinností dlžníkom. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 OZ). Pritom platí, že môžu existovať popri sebe (obdobne aj uznesenie NS ČR 33 Cdo / 212/2014 zo dňa 21.8.2014).

9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa. Podľa § 708 ods.1 Obchodného zákonníka, zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom

alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

10. Z predloženého prehľadu, ktorý predložil žalobca vyplýva, že omeškaný riadny (dohodnutý) úrok ku dňu zosplatnenia (t.j. 15.5.2010) bol vo výške 147,99 Eur. V tejto časti žalobe ako dôvodnej súd vyhovel. Zamietol žalobu v časti 743,26 Eur (požadovaný úrok vo výške 891,25 Eur mínus priznaný úrok 147,99 Eur).

Pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku z dlžnej istiny i za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru súd posudzujúc tento nárok v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka prihliadnúc na ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (ktorej zmysel spočíva v predčasnom zosplatnení záväzku dlžníka z dôvodu porušovania zmluvných povinností dlžníkom), pretože týmto jednostranným právnym úkonom sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého by sa zmluvné dojednanie (jeho existenciu však žalobca skutkovo netvrdil), ktoré by zaväzovalo žalovanú k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd (postupujúc podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z.) žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru (t.j. od 11.12.2014) do zaplatenia zamietol. Súd v tejto súvislosti dopĺňa, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z

majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Ohľadne tohto právneho názoru súd odkazuje aj na rozhodovaciu prax súdov SR napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014, rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo/143/1998, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18.9.2012 sp. zn. IV.ÚS 476/2012 ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre z 13.12.2017 sp. zn. 25Co/219/2017. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd v tejto časti žalobu v sume 743,26 Eur ako nedôvodnú zamietol.

11. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.). Preto aj s poukazom na vyššie uvedené súd žalobcovi priznal úroky z omeškania 1192,43 Eur.

12. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnej veci mal žalobca úspech v 89,53% a žalovaný v 10,47% preto celkom bol žalobca úspešný v 79,06%.

13. O výške náhrady trov konania rozhodne súd obsadený súdnym úradníkom samostatným uznesením v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, Pohraničná 6, 945 01 Komárno - na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.